

**FUTBOL HAKEMLERİNİN
KARAR VERME BECERİLERİNİN
BAZI DEĞİŞKENLER
AÇISINDAN İNCELENMESİ**

Suat ARSLANBOĞA

© Copyright 2025

Bu kitabın, basım, yayın ve satış hakları Akademisyen Kitabevi A.Ş.'ne aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kağıt ve/veya başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Tablo, şekil ve grafikler izin alınmadan, ticari amaçlı kullanılamaz. Bu kitap T.C. Kültür Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır.

*Bu Kitap, Prof. Dr. Mehmet ACET'in danışmanlığında yürütülen Suat ARSLANBOĞA'ya ait "Futbol Hakemlerinin Karar Verme Becerilerinin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi" adlı yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

ISBN

978-625-375-512-6

Yayın Koordinatörü

Yasin DİLMEN

Kitap Adı

Futbol Hakemlerinin Karar Verme
Becerilerinin Bazı Değişkenler
Açısından İncelenmesi

Sayfa ve Kapak Tasarımı

Akademisyen Dizgi Ünitesi

Yayıncı Sertifika No

47518

Editör

Prof. Dr. Mehmet ACET
ORCID iD: 0000-0003-3601-1601

Baskı ve Cilt

Vadi Matbaacılık

Yazar

Suat ARSLANBOĞA
ORCID iD: 0009-0005-8308-6085

Bisac Code

SPO000000

DOI

10.37609/akya.3685

Kütüphane Kimlik Kartı

Arslanboga, Suat.

Futbol Hakemlerinin Karar Verme Becerilerinin Bazı Değişkenler Açısından
İncelenmesi / Suat Arslanboga; ed. Mehmet Acet.
Ankara : Akademisyen Yayınevi Kitabevi, 2025.

58 s. : tablo. ; 135x210 mm.

Kaynakça var.

ISBN 9786253755126

GENEL DAĞITIM

Akademisyen Kitabevi A.Ş.

Halk Sokak 5 / A

Yenişehir / Ankara

Tel: 0312 431 16 33

siparis@akademisyen.com

www.akademisyen.com

ÖNSÖZ

Akademik kariyerimin başlamasında ve mevcut tez çalışmamda katkı ve desteklerini esirgemeyen, gelişim sürecime katkı sağlayan Danışmanım Prof. Dr. Mehmet ACET'e teşekkürlerimi sunarım. Çalışma boyunca SPSS programı kullanımında ve tez hazırlık sürecinde yardımını esirgemeyen Muş Alpaslan Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesinde görev yapan Doç. Dr. Erdem EROĞLU'na, yüksek lisans eğitim sürecine beraber başladığım ve derslere giderken yol arkadaşlığı yaptığım Süleyman GÜMÜŞ'e, çalışma sürecimde desteğini esirgemeyen mesai arkadaşım, kardeşim Melike Serap SÖNMEZ'e de teşekkür ediyorum.

Herkonudabana destek veren ve yardımcı olan değerli eşim Tijen ARSLANBOĞA'ya, canım kızım Seher Senem ARSLANBOĞA'ya ve canım oğlum Sadettin Yiğit ARSLANBOĞA'ya teşekkürlerimi sunarım.

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ.....	1

BÖLÜM 1

GENEL BİLGİLER	5

1.1. Genel Bilgiler	5

1.1.1. Hakemliğin Başlangıcı	5

1.1.2. Futbol Hakemi ve Felsefesi.....	6

1.1.3. Futbol Hakemlerinde Bulunması Gereken Özellikler.....	7

1.1.4. Türkiye’de Hakemlik.....	8

1.1.5. Türk Futbol Hakemliği ve Yönetmelik Yapısı.....	9

1.1.6. Fiziksel Yeterlilik Testi	13

1.1.7. Aday Hakemlik (AH) Onayı ve Görevlendirmeler.....	14

1.1.8. İl Hakemliğine Yükselme Şartları.....	14

1.1.9. Klasman Kadro Sayıları ile Kadro Sayılarının Merkezi veya Bölgelere Göre Dağılımı.....	15

1.2. Karar Verme.....	17

1.2.1. Karar Verme Süreci.....	18

1.2.2. Karar Verme Sürecini Sınırlayan Etkenler	21

1.2.3. Sporda Karar Verme.....	21

1.2.4. Futbol Hakemliğinde Karar Verme.....	22

BÖLÜM 2

YÖNTEM.....	25

2.1. Araştırmanın Modeli	25

2.2. Gereç Ve Yöntem.....	25

2.3. Evren Ve Örneklem	25

2.4. Veri Toplama Araçları	26
2.5. Kişisel Bilgi Formu.....	26
2.6. Karar Verme Ölçeği	26
2.7. Verilerin Analizi	27

BÖLÜM 3

BULGULAR	29
3.1. Kariyer Kaygısı Ölçeğine Yönelik Bulgular.....	30
3.2. Karar Verme Ölçeğine Yönelik Bulgular	35

BÖLÜM 4

TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER.....	43
4.1. Tartışma.....	43
4.2. Sonuç.....	46
4.3. Öneriler	47

KAYNAKÇA	49
ÖZGEÇMİŞ.....	52

KAYNAKÇA

- Aksu, A. ve Arslan, C. (2020). Farklı klasmandaki futbol hakemlerinin karar verme stillerinin incelenmesi. *Spor Eğitim Dergisi*, 4(1), 56-70.
- Artun, T. Ü. vd., (1992). *Türk futbol tarihi* (1. Basım). İstanbul: Grafik Sanatlar Printing House.
- Aydın, G. (2003). *Hakemlerin maç öncesi durumluk kaygı düzeylerinin karşılaştırılması ve bazı değişkenlerin durumluk kaygılarına etkileri* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Samsun.
- Aydın, M. (1994). *Eğitim yönetimi* (4.Baskı). Malatya: Hatiboğlu Yayınları.
- Baba, N. (1939). *Beynelmilel futbol kaideleri ve kaideler hakkında sorgular-cevaplar* (1. Basım). Ankara: Başvekalet Beden Terbiyesi Genel Direktörlüğü.
- Bağırkan, Ş. (1983). *Karar verme* (1. Basım). İstanbul: Der Yayınları.
- Bakırcıoğlu, R. (2000). *İlköğretim ortaöğretim yükseköğretimde rehberlik ve psikolojik danışma* (5. Basım). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Başaran, İ. E. (2000). *Yönetim* (1. Basım). Ankara: Feryal Matbaası.
- Baydemir, U. (2023). *Futbol hakemlerinin karar verme ve öz güven düzeylerinin incelenmesi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Fırat Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Elâzığ.
- Bingöl, D. (2016). *İnsan kaynakları yönetimi* (10. Basım). İstanbul: Beta Basım Yayın Dağıtım.
- Carney, C. C. W. (1995). *Discover the career with in you* (1st ed.). New York: Brook/Cole, Publishing Company.
- Cei, A. (1994). *Hakemlik psikolojisi. Hacettepe Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi Futbol Bilim ve Teknoloji Dergisi*, 1(1), 23-35.
- Collina, P. (2004). *Benim oyun kurallarım* (1. Basım). İstanbul: Altın Kitaplar Yayınevi.
- Çelik, D. Ö. (2020). Farklı spor dallarında görev yapan hakemlerin karar verme stillerinin incelenmesi. *Gaziantep Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 5(4), 385-398.
- Çimen, A. (1999). *Karar verme* (1. Basım). İstanbul: Timsah Yayınları.
- Deniz, M. E. (2004). Üniversite öğrencilerinin karar vermede özsaygı, karar verme stilleri ve problem çözme becerileri arasındaki ilişkinin incelenmesi üzerine bir araştırma. *Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 15, 23-35.

- Dinç, A. (2013). *Futbol hakemlerinin klasmanlarına göre mesleki yeterliklerinin değerlendirilmesi (10. bölge örneği)* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Niğde Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Niğde.
- Evans, R. & Bellion, E. (2000). *For the good of the game* (1st ed.). California: Youth Sports International.
- Fişek, K. (1985). *Türkiye spor tarihi* (1. Basım). İstanbul: Gerçek Yayınevi.
- Gacar, A. (2011). *Türkiye'deki beden eğitimi ve spor öğretim elemanlarının karar verme ve atılganlık düzeylerinin bazı değişkenler açısından incelenmesi* (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Fırat Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Elâzığ.
- Göksel, A. G., Pala, A. ve Caz, Ç. (2016). Futbol hakemlerinin boş zamanlarını değerlendirme tercihleri ile iletişim becerileri arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Uluslararası Hakemli İletişim ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi* (UHIVE), 1(7), 15-28.
- Helsen, W., & Bultynck, J. (2001). *The road to excellence fitness training for top referees* (1st ed.). Belgium: Cathoilek University Press. Luven.
- Jondeau, E. & Rockinger, M. (2003). Conditional volatility, skewness and kurtosis: Existence, persistence and comovements. *Journal of Economic Dynamics and Control*, 27(10), 1699-1737.
- Karasar, N. (2009). *Bilimsel araştırma yöntemi* (2. Basım). Ankara: Nobel Yayınları.
- Kaya, K. Y. (1991). *Eğitim yönetimi kuram ve Türkiye'deki uygulama* (1. Basım). Ankara: Sef Ofset Matbaacılık.
- Kıratlı, E. ve İkizler, H. C. (2021). Tenis hakemlerinin empatik eğilim düzeyleri ve karar verme stillerinin incelenmesi. *Spormetre*, 19(2), 102-101.
- Kökdemir, D. (2003). *Belirsizlik durumlarında karar verme ve problem çözme* (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Kuzgun, Y. (1988). *Rehberlik ve psikolojik danışma* (1. Basım). Ankara: ÖSYM Yayınları.
- Lips, H. M. (2001). *Sex and gender: An introduction* (4th ed.). California: Mayfiel Publishing Company.
- Mac Mahon, C. (1999). *Making sense of chaos: Decision making by high-and low-experience rugby referees* (Unpublished Masters Thesis). University of Ottawa Canada.
- Mann, L., Beswick, G., Allouache, P. & Ivey, M. (1998). Decision workshops for the improvement of decision-making skills and confidence. *Journal of Counseling and Development*, 67, 478-481.

- MHK Aday Hakem Kılavuzu 2022-2023. (2024, 5 Nisan). Erişim Adresi: <https://www.tff.org/Resources/TFF/Auto/eba264f15d014d7589ee-ef6d126121a9.pdf>.
- Nalbantoğlu Yılmaz, F. ve Çetin Gündüz, H. (2018). Lise öğrencilerinin kariyer kaygılarının çeşitli değişkenlere göre incelenmesi. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18(3), 1585-1602.
- Newell, B. R., Rakow, T., Weston, N. T. & Shanks, D. R. (2004). Search strategies in decisionmaking: The success of "success". *Journal of Behavioral Decision Making*, 17, 117-137.
- Oral, M. A. (1954). *Türkiye futbol tarihi* (1. Basım). İstanbul: Sulhi Garan Matbaası.
- Özer, N., Cömert, M. ve Demirtaş, H. (2011). Öğretmen adaylarının öz-yeterlik inançları ve öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumları. *Eğitim ve Bilim*, 36(159), 96-111.
- Radnedge, K. (1994). *The ultimate encyclopedia of soccer* (1st ed.). London: Rouedge.
- Ratmatpenah, M. A. (1997). *Critical look at the quality of our soccer officials* (1st ed.). London: Central Methodist College.
- Sanders, P. R. (2008). *Decision-making styles, ways of knowing and learning strategy preferences of clients at a one-stop career center* (Unpublished Doctoral Dissertation). Oklahoma State University, London.
- T.F.F. Aday Hakem Bilgilendirme Formu, 2022. (2024, 10 Mart). Erişim Adresi: www.tff.org.
- Taymaz, H. (2000). *Okul yönetimi* (1. Basım). Ankara: Pegem Yayınları.
- Tenenbaum, G. & Eli, M. B. (1993). *Decisionmaking in sport: A cognitive perspective handbook of research of sport psychology* (1st ed.). New York: Macmillan Publishing Company.
- Tezcan, F. (drl.) (1964). *Futbol* (1. Basım). İstanbul: Bereket Matbaası.
- Türkiye Futbol Federasyonu Hakem Akademisi Talimatı. (2024, 10 Mart). Erişim Adresi: <https://www.tff.org/Resources/TFF/Documents/TALIMATLAR/Hakem-Akademisi-Talimati.pdf>
- Uzunoglu, Ö. U. (2008). *Türk futbol hakemlerinin karar verme stillerinin klasmanlarına ve bazı değişkenlere göre incelenmesi* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Selçuk Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Yalçın, İ., Soyer, F., Ramazanoğlu, F. ve Aksu, A. (2016). Futbol hakemlerinin karar verme ve sürekli kaygı düzeylerinin bazı değişkenler açısından incelenmesi. *Journal of Human Sciences*, 13(3), 5681-5692.
- Yarmalı, E. S. (2000). *30 dakikada doğru karar verme* (1. Basım). İstanbul: Damla Yayınevi.